

Ferieloven

Med kommentarer af
Kirsten Weber Olsen
Karen Ryder

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Ferieloven
1. udgave, 1. oplag

© 2001 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Omslaget er tilrettelagt af Morten Højmark
Tryk: Narayana Press, Gylling
Indbinding: NBC, Haslev

Printed in Denmark 2001
ISBN 87-574-0316-3

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 133
Postboks 2126
1015 København K

Telefon: 33 95 97 00
Telefax: 33 95 99 97
e-mail: fl@djoef.dk

Homepage: www.djoef.dk/forlag

Indhold

Forord	IX
Ferielov	1
Indledning	17
Lovens område	
§ 1	23
1. Ferielovens territoriale afgrænsning	23
1.1. Lovvalgskonventionen	23
1.2. Udstationering	27
1.3. Ambassader	29
2. Hvem er omfattet af ferieloven	29
2.1. Formål og hensyn	29
2.2. Lønmodtagerbegrebet generelt	30
2.3. Lønmodtagerbegrebet i ferieloven	31
2.4. Domspraksis og administrativ praksis inddelt i emner	35
§ 2	46
1. Tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte	46
2. Visse ansatte i landbruget eller med husligt arbejde	48
2.1. Lønmodtagere omfattet af loven om visse landbrugsansatte m.v.	49
2.2. Feriereglen i loven om visse landbrugsansatte m.v.	49
2.3. Samspillet mellem ferieloven og loven om visse landbrugsansatte m.v.	53
§ 3	54
§ 4	57
1. Ferieloven som både beskyttelseslov og rammelov	57
1.1. Ugyldige fravigelser	59
1.2. Gældende aftaler ved lovens ikrafttræden	59
1.3. Bortfald af offentlig kontrol af ferieoverenskomster	60
1.4. Ensidigt fastlagte ferievilkår	60
2. Oversigt over lovens ufravigelige og fravigelige bestemmelser ...	61
3. Videregående ferierettigheder	64

Indhold

4. Afgørelse af tvister vedrørende ferierettigheder i henhold til kollektiv overenskomst	64
§ 5	68
1. Generelt om kollektive overenskomster og aftaleparterne	68
2. Ferielovens krav til aftaleparten på lønmodtagerside	70
2.1. Udfyldelse af aftalerummet – fravigelse ved lokal aftale	72
§ 6	74
Optjening af ferie	
§ 7	75
1. Lovens optjeningsprincip	75
2. Optjening af betalt ferie	76
2.1. Optjeningsfaktoren	76
2.2. 5- eller 6-dages-arbejdsuge	77
2.3. Ansættelse	77
2.4. Lønmodtagere i flere ansættelsesforhold	78
2.5. Ansættelse under 1 måned	78
3. Fraværperioder i uafbrudt ansættelse	79
3.1. Sygefravær	79
3.2. Barselsorlov	80
3.3. Orlov og tjenestefrihed	81
3.4. Ferie efter ferieloven og anden feriefrihed	81
4. Strejke og lockout	82
5. Hjemsendelse	83
§ 8	84
1. Ret til ferie uanset optjening	84
2. Fradrag i lønnen under ferie, der ikke er optjent hos arbejdsgiveren	86
3. Ikrafttræden	89
§ 9	90
1. Elevers særlige ferieretlige stilling	90
1.1. Elevforholdets begyndelse	91
1.2. Det første og andet hele ferieår efter elevforholdets begyndelse	91
1.3. Størrelsen af lønnen under ferie	92
1.4. Elevforhold med flere arbejdsgivere	93
1.5. Elevforholdets ophør	94
2. Ikrafttræden	95
§ 10	97
1. Optjening af ferie i timer	97
1.1. Indholdsmæssige krav til den kollektive overenskomst	99
2. Andet løntræk	101
§ 11	102
1. Optjening af ferie for lønmodtagere ansat under 1 måned i en 5-dages-arbejdsuge	103
2. Optjening af ferie for lønmodtagere, der arbejder mere end 5 dage om ugen	104
2.1. Ansættelsesforhold med mindst 1 måneds varighed	104
2.2. Ansættelsesforhold under 1 måneds varighed	105
2.3. Ret til 30 dages ferie uanset optjening (Suppleringsferie)	105
2.4. Omregning af dage ved skift mellem 5-dages- og 6-dages-arbejdsuge	105
2.5. Adgang til at aftale 5-dages- og 6-dages-ferieuge	106
3. Fradrag i lønnen for lønmodtagere, som arbejder mere end 5 dage om ugen	106
4. Fravigelse ved kollektiv overenskomst	107
Afholdelse af ferie	
§ 12	109
1. Afholdelse af ferie i ferieåret	110
1.1. Ferieudvalgets overvejelser vedrørende en omlægning af ferieåret	110
2. Principper for hvordan ferien skal placeres og tilrettelægges	111
2.1. 5-dages-uge	111
2.2. Ferieugen afspejler arbejdsugen	111
2.3. Ferie holdes i dage	113
3. Perioder, hvor der ikke kan placeres eller holdes ferie	113
3.1. Fridøgn, helligdage og fridage	113
3.2. Feriehindringer	114
4. Ikrafttræden	116
§ 13	117
1. Hvornår ferien begynder og slutter	117
1.1. Ferie og weekend	118
2. Sygdom i forbindelse med ferie	119
2.1. Sygdom som feriehindring efter den tidligere ferielov	119
2.2. Sygdom som feriehindring efter den nye lov	120
2.3. Sygdom som opstår, når ferien er begyndt	126
3. Strejke eller lockout i forbindelse med ferie	126
3.1. Fravigelse ved kollektiv overenskomst	128
§ 14	129
1. Hovedferie	129
2. Øvrige feriedage	130

Indhold

3. Særlige landbrugsregler	131
4. Ikrafttræden	132
§ 15	133
1. Placeringen af ferien	134
1.1. Børnefamiliers ferie	134
2. Frister for feriens placering	135
2.1. Almindelige regler om varsling af ferie	135
2.2. Særlige omstændigheder der fraviger fristerne	137
3. Ændring i feriens placering og afbrydelse af ferien	139
3.1. Ændring i feriens placering	139
3.2. Afbrydelse af ferien	142
§ 16	144
1. Ferie i en opsigelsesperiode	144
1.1. Hovedferien er beskyttet	145
1.2. Lønmodtageren opsagt af arbejdsgiveren	146
1.3. Lønmodtagerens opsigelsesvarsel	147
1.4. Forlængelse af opsigelsesvarslet	148
2. Ferie i en fritstillingsperiode	149
2.1. Fritstilling og meddelelse om ferie	150
2.2. Fritstillingsperioden længere end 3 måneder	151
2.3. Sammenhængende ferie	153
2.4. Sygdom eller anden feriehindring i fritstillingsperioden	153
2.5. Optjening af ferie i fritstillingsperioden	155
2.6. Fravigelse	156
§ 17	157
1. Virksomhedslukninger uden for juleperioden	158
2. Virksomhedslukninger mellem jul og nytår	159
2.1. Ikrafttræden	161
§ 18	162
§ 19	164
1. Baggrund og formål	165
2. Kravet om kollektiv overenskomst	166
3. Hvor meget ferie kan overføres	168
4. Skriftlig aftale mellem lønmodtager og arbejdsgiver	169
5. Arbejdsgiverens meddelelsespligt, når ferie holdes med feriegodtgørelse	170
6. Afholdelse af og betaling for overført ferie	172
7. Overført ferie i forbindelse med fratræden	173
8. Overførsel af ferie for lønmodtagere uden overenskomst	174
8.1. Fagligt område, hvor der er en overenskomst	174
8.2. Fagligt område, hvor der ikke er indgået en overenskomst	176
8.3. Særlig administrativ procedure for godkendelse	176
8.4. Afgørelse af tvister	177
9. Ikrafttræden	179
§ 20	180
1. Muligheden for at ferieugen ikke skal afspejle arbejdsugen	180
1.1. Afholdelse af ferie i timer	181
1.2. Supplerende ferie for egen regning	184
1.3. Begrænsninger i aftalefriheden	185
1.4. Ikrafttræden	186
2. Ferie i tilfælde af arbejdskonflikt	186
3. Ændring og afbrydelse af ferie	186
4. Virksomhedslukning mellem jul og nytår	188
§ 21	189
1. Fravigelse af reglen om ferieperioden, hovedferie og øvrig ferie i § 14	189
1.1. Indgåelse af aftale	190
1.2. Opsigelse af aftale	192
1.3. Ikrafttræden	192
2. Fravigelse af § 15, stk. 2, om arbejdsgiverens meddelelse om afholdelse af ferie	192
3. Fravigelse af reglen om hovedferie i en opsigelsesperiode i § 16, stk. 1	194
§ 22	197
1. Afholdelse af ferie for lønmodtagere, der arbejder mere end 5 dage om ugen	198
1.1. Retten til 5 ugers ferie	198
1.2. Afholdelse af ferie i en 6-dages-ferieuge	198
1.3. Hovedferie og øvrig ferie	200
1.4. Virksomhedslukning mellem jul og nytår	200
1.5. Overførsel af ferie	201
2. Afholdelse af ferie for lønmodtagere, som ikke arbejder i en 5-dages-arbejdsuge	202
3. Afholdelse af erstatningsferie i forbindelse med sygdom	203
3.1. Ferielukning	204
4. Afholdelse af ferie i forbindelse med konflikt	205
4.1. Varlerne i forbindelse med erstatningsferie	206

Indhold

4.2. Direktoratets mulighed for at dispensere for sammenhængende hovedferie i ferieperioden	207
Løn under ferie, ferietillæg og feriegodtgørelse	
§ 23	209
1. Generelt om lovens 2 betalingsystemer: løn under ferie og feriegodtgørelse	209
1.1. Generelt om § 23 – løn under ferie	210
2. Ansættelsesvilkår, der medfører ret til løn under ferie	211
2.1. Mulighed for løn under ferie uden at opfylde betingelserne herfor	213
3. Lønnen under ferie	213
3.1. Lønmodtagerens løn på ferietidspunktet	214
4. Ferietillæg	218
5. Væsentlige ændringer i arbejdstid eller arbejdsomfang fra optjeningsår til ferietidspunkt (feriedifference)	220
6. Lønmodtagerens valg mellem løn under ferie og feriegodtgørelse	224
7. Fratræden	225
8. Hvornår forfalder feriebetalingen	227
9. Ferielønnens konkursretlige stilling	227
10. Særligt om provisionslønnede	229
10.1. Generelt	229
10.2. Løn under ferie efter § 23	230
10.3. Feriegodtgørelse efter § 24	233
§ 24	234
1. Retten til feriegodtgørelse	234
1.1. Hvem har ret til feriegodtgørelse	234
1.2. Hvad beregnes feriegodtgørelse af	235
1.3. Hvilken periode opgøres feriegodtgørelsen efter	235
1.4. Mulighed for at fravige	236
2. Hvornår forfalder feriegodtgørelsen	236
2.1. Indbetaling af feriegodtgørelse	237
3. Feriegodtgørelsens konkursretlige stilling	237
§ 25	239
1. Sygdom eller tilskadekomst i virksomheden	240
2. Ingen eller delvis løn under fraværet	242
3. Fravær længere end 3 arbejdsdage	244
4. Krav om anciennitet ved fravær på grund af sygdom	244
5. Sygeferiegodtgørelsens størrelse	245
6. 4-måneders grænserne	246
7. Dokumentation for fraværet	247
§ 26	249
1. Feriegodtgørelse og ferietillæg af lønbeløb og personalegoder	250
1.1. Lønbegrebet	250
1.2. Andre lønbeløb	251
1.3. Personalegode	253
1.4. Udbetalinger efter ansættelsesforholdets ophør	254
2. Beskatning	256
3. Feriegodtgørelse og ferietillæg af pensionsbidrag m.v.	257
4. Feriegodtgørelse og ferietillæg beregnes ikke af feriepengene	258
§ 27	260
1. Muligheden for at aftale løn under ferie, selvom lovens betingelser ikke er opfyldt	261
1.1. Ferieudvalgets overvejelser	262
2. Muligheden for at aftale feriegodtgørelse i stedet for løn under ferie	263
3. Fravigelser af reglerne om løn under ferie i § 23, stk. 2-5	263
4. Fravigelse af reglerne om sygeferiegodtgørelse i § 25	264
5. Fravigelse af beregningsgrundlaget for feriegodtgørelse og ferietillæg i § 26	265
Indbetaling og udbetaling af feriegodtgørelse	
§ 28	266
1. Indbetaling til FerieKonto	267
2. Renter af for sent indbetalt feriegodtgørelse	268
§ 29	269
1. Udbetalingsregler	270
2. Attestation	270
§ 30	272
1. Alders- eller helbredsmæssige årsager	274
2. Flytning til udlandet	275
3. Lønmodtageren har ved fratræden ret til mere end 25 dages ferie i ferieåret	277
4. 500 kr.-reglen	279
5. 1.000 kr.-reglen	280
6. Lønmodtagerens død	280
§ 31	281
1. Generelt om ferielovens FerieKonto-system og de etablerede feriekortordninger	281
2. Fravigelse af FerieKonto-systemet og oprettelse af en feriekortordning	282

3. Garanti for feriepengene	283
3.1. Hvem er omfattet af feriekortordningen/garantien	284
4. Indsendelse af overenskomsten	285
5. Muligheden for at oprette en privat feriefond	286
§ 32	287
§ 33	288
§ 34	289
Forældelse og modregning	
§ 35	290
1. Kravet rejses over for arbejdsgiveren	291
2. Kravet skal søges gennemført	291
§ 36	293
1. De private feriefonde	294
§ 37	298
§ 38	300
§ 39	302
1. Retsstridigt forhold	304
2. Modkravet	308
3. Erkendt eller fastslået ved retsafgørelse	308
4. Arbejdsgiverens tilbageholdelsesret	309
§ 40	311
§ 41	313
1. Særlige forhold afskærer fra at holde ferie	313
1.1. Hvilke feriehindringer	314
2. Udbetaling i ferieåret	316
2.1. Ved udløbet af ferieperioden	316
2.2. Før udløbet af ferieåret	317
2.3. I løbet af ferieåret	317
3. Udbetaling efter ferieårets udløb	318
§ 42	319
Indhentning af oplysninger	321
§ 43	321
1. Indhentning af oplysninger til brug for administrationen af loven	321
2. Høring af arbejdsmarkedets parter ved overførsel af ferie efter § 19, stk. 5	322

Kompetence og klageadgang

§ 44	324
1. Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens kompetence	324
2. Afgørelse af tvister om overførsel af ferie efter § 19, stk. 5	325
§ 45	328
1. Arbejdsmarkedets Ankenævn som ankeinstans	328

Arbejdsmarkedets feriefond

§ 46	330
------------	-----

Straffebestemmelser

§ 47	332
1. Arbejdsgiverens strafansvar for manglende betaling af feriepenge ..	333
2. Strafansvar for juridiske personer	334
3. Strafansvar for overtrædelse af administrative forskrifter	334

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 48	336
§ 49	336
§ 50	340

Bilag 1

Bekendtgørelse nr. 1034 af 20.11.2000 om ferie	341
--	-----

Bilag 2

Vejledning nr. 169 af 20.11. 2000 om ferie	347
--	-----

Bilag 3

Bekendtgørelse nr. 848 af 5.09.2000 om Arbejdsmarkedets Ankenævns behandling af sager efter ferieloven	373
---	-----

Bilag 4

Bekendtgørelse nr. 126 af 21.01.2000 om forældet og uhævet feriegodtgørelse m.v.	374
--	-----

Bilag 5

Konvention nr. 52 angående årlig ferie med løn	375
--	-----

Bilag 6

Konvention nr. 132 om årlig ferie med løn (ændret 1970)	378
---	-----

Bilag 7

Lov om ferie – lovbekendtgørelse nr. 538 af 25. juni 1999 med ændringer som følge af lov nr. 1076 af 29. december 1999 og lov nr. 339 af 17. maj 2000	382
---	-----

Oversigt over domme og afgørelser	389
Stikordsregister	393

Forord

Den nye ferielov trådte i kraft 1. januar 2001. Selvom de grundlæggende principper fra den tidligere ferielov stadig gælder, medfører den nye lov en række ændringer og moderniseringer. Fx bærer arbejdsgiveren nu risikoen ved lønmodtagerens sygdom før ferien begynder, ligesom arbejdsgiveren i nogle situationer skal udbetale optjente feriepenge, allerede når lønmodtageren fratræder. Samtidig får arbejdsmarkedets parter meget vide beføjelser til at fravige ferielovens regler, fx til at overføre ferie eller aftale at ferien kan holdes i timer.

Bogen gennemgår den nye lov i detaljer, og både bemærkninger til lovforslaget og arbejdsministerens svar på spørgsmål under folketingsbehandlingen inddrages til brug for fortolkningen af den nye lov, ligesom relevant praksis efter den tidligere lov i vidt omfang er taget med.

Bogen er et nyttigt redskab for alle, der i større eller mindre omfang beskæftiger sig med ferieregler. Det gælder både ansatte i personalekontorer i offentlige eller private virksomheder og ansatte i faglige organisationer eller advokater, der skal rådgive medlemmer/klienter eller føre sager om tvister efter ferieloven. Bogen er også nyttig for forhandlere i faglige organisationer, der vil benytte lovens fravigelsesmuligheder.

Med bogen slutter for os flere års arbejde i Arbejdsministeriet omkring overvejelserne om en ny ferielov. Vi er glade for den støtte og opbakning, som vores gode kolleger og Arbejdsretschef Einar Edelberg har givet os under arbejdet med bogen. En særlig tak skal gives til fuldmægtig Lajla Hjorth, som beredvilligt har stillet sin administrative afgørelsespraksis til rådighed for os. Også advokat Bo Lauritzen takker vi for gode råd.

Endelig har vores mænd og børn givet stor opbakning og udvist stor forståelse, uden hvilken projektet ikke var lykkedes.

København februar 2001

Karen Ryder og Kirsten Weber Olsen